

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľa **J.Z.**, zastúpeného JUDr. V. Z., advokátom so sídlom vo V., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu so sídlom v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku starobného dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. júla 2008, č.k. 20Sd/123/2008-17, rozhodol

t a k t o:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. júla 2008, č.k. 20Sd/123/2008-17, **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne č. X. z 13. marca 2008 **z r u š u j e** a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. X. z 13. marca 2008 – ktorým podľa § 293k zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č. 461/2003 Z.z.“) bola zamietnutá žiadosť navrhovateľa *o prepočítanie sumy starobného dôchodku.*

V odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľom požadované porovnanie súm dôchodkových dávok nie je možné, nakoľko nesplnil podmienky vyplývajúce z dikcie § 263 ods.10 zák.č. 461/2003 Z.z. Pre porovnanie súm dôchodkových dávok je totiž potrebné, aby navrhovateľ splnil podmienky na výplatu starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z., čo však navrhovateľ nesplnil, pretože dôchodkový vek dovŕšil dňa 21.mája 2003, teda ešte za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č. 100/1988 Zb.“).

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote navrhovateľ odvolanie, a to z dôvodu, že krajský súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia celej veci, keď neakceptoval v dostatočnej miere jeho argumentáciu s ustanovením **§ 263 ods. 9, 10 a 16 zák.č. 461/2003 Z.z.** Navrhovateľ tvrdil, že odporkyňa mu jednoznačne mala prepočítať jeho dôchodok ako dôchodok starobný. Pôvodne *mu bol priznaný invalidný dôchodok za účinnosti zák.č. 100/1988 Zb., ktorý poberal aj ku dňu 1 januáru .2004*, kedy nadobudol účinnosť zák.č. 461/2003 Z.z., pričom v tom čase už dovŕšil rozhodný vek pre starobný dôchodok. Uviedol, že odporkyňa mu *rozhodnutím z 9. júna 2005 (po účinnosti 18 mesiacov) priznala starobný dôchodok*, takže treba mať za to, že splnil podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku už za účinnosti zák.č. 461/2003 Z.z., pretože za účinnosti zák.č. 100/1988 Zb., hoci aj dovŕšil vek potrebný pre priznanie starobného dôchodku, nárok na starobný dôchodok nemal. Podľa názoru navrhovateľa, ak sa prijme tento právny a výkladový názor na aplikáciu § 263 ods.10 zák.č. 461/2003 Z.z., je jednoznačne potrebné, aby odporkyňa vykonala výpočet starobného dôchodku, na ktorý by mal nárok a vyplácala mu ten dôchodok (medzi invalidným a starobným), ktorý je vyšší. On totiž v súčasnosti nie je poberateľom invalidného dôchodku, ale starobného s odkazom na rozhodnutie odporkyne z 9. júna 2005, avšak vo výške pôvodnej ako bol vypočítaný invalidný dôchodok. Navrhovateľ vyslovil nesúhlas so stanoviskom krajského súdu – že splnenie podmienok nároku na výplatu starobného dôchodku spočíva len v dovŕšení veku – pretože samotná podmienka veku nie je postačujúca. Uviedol tiež, že napr. podľa zák.č. 100/1988 Zb. nemal nárok na starobný dôchodok, pretože pred dovŕšením veku bol poberateľom invalidného dôchodku. Preto mal jednoznačný názor, že porovnanie súm dôchodkových dávok prichádza do úvahy. Zdôraznil, že odporkyňa jednoznačne vo svojom rozhodnutí z 9. júna 2005 uviedla, že jeho invalidný dôchodok podľa § 263 ods. 9 zák.č. 461/2003 Z.z. sa považuje od 1. januára 2005 za starobný dôchodok v sume, v akej mu patril do 31. decembra 2004. Na základe uvedeného tvrdil, že nárok na starobný dôchodok

mu vznikol už za účinnosti zák.č. 461/2003 Z.z. Navrhovateľ sa odvolaním domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne z 13. marca 2008 sa zrušuje a vec sa jej vracia na nové konanie a rozhodnutie.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Podľa § 263 ods. 9 zák.č. 461/2003 Z.z. **invalidný dôchodok**, ktorý bol priznaný podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ktorého poberateľ pred 1. januárom 2004 dovŕšil vek najmenej 60 rokov, ak ide o muža alebo vek najmenej 57 rokov, ak ide o ženu, **sa považuje od 1. januára 2005 za starobný dôchodok**.

Podľa § 263 ods. 10 cit. veta prvá zák.č. 461/2003 Z.z., ak poberateľ invalidného dôchodku uvedeného v odsekoch 1,5 až 7 splní podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku podľa tohto zákona, vypláca sa ten dôchodok, ktorý je vyšší.

Z podkladov súdneho spisu, vrátane administratívneho spisu odporkyne, vyplýva, že **navrhovateľovi bol** podľa § 29 ods.1 písm. a/ zák.č. 100/1988 Zb. **priznaný od 6. novembra 2000 invalidný dôchodok** v sume 6.480,- Sk mesačne. Z odôvodnenia rozhodnutia odporkyne z 13. decembra 2000 vyplýva, že priemerný mesačný zárobok (ďalej len „PMZ“) navrhovateľa bol 12.812,- Sk, pričom **dôchodok mu bol vymeraný z PMZ upraveného pre výpočet dôchodku, t.j. zo sumy 4.067,- Sk.**

Zo spisu bolo tiež zistené, že odporkyňa rozhodnutím z 9.6.2005 rozhodla podľa § 293e zák.č. 461/2003 Z.z. v znení zák.č. 244/2005 Z.z. **o zvýšení starobného dôchodku navrhovateľa** od 22. júla 2005 na 9.035,- Sk mesačne, pričom v odôvodnení tohto rozhodnutia uviedla, že **invalidný dôchodok sa podľa § 263 ods. 9 zák.č. 461/2003 Z.z.**

považuje od 1. januára 2005 za starobný dôchodok v sume, v akej patrilo do 31. decembra 2004.

Podľa § 293k ods.1 zák.č. 461/2003 Z.z., ak ***suma starobného dôchodku určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003*** bola obmedzená najvyššou výmerou, starobný dôchodok sa uvoľní odo dňa splátky splatnej po 31. júli 2006 v sume, v akej by sa vyplácal k tomuto dňu bez tohto obmedzenia.

V posudzovanej veci bolo zistené, že navrhovateľ požiadal odporkyňu o prepočet sumy starobného dôchodku určenej podľa zák. č. 100/1988 Zb. z dôvodu, že starobný dôchodok mu bol vymeraný z priemerného mesačného zárobku vo výške 4.067,- Sk. Ako už bolo vyššie uvedené, odporkyňa tejto jeho žiadosti nevyhovela a napadnutým rozhodnutím ju zamietla, pričom v rámci jeho odôvodnenia ako podstatný dôvod uviedla, že nakoľko navrhovateľovi bol priznaný invalidný dôchodok, prepočítanie neprichádza do úvahy.

Odvolačný súd na tomto mieste konštatuje, že sa s týmto názorom odporkyne – s ktorým sa stotožnil aj prvostupňový súd, keď napadnutým rozsudkom preskúmané rozhodnutie odporkyne potvrdil – nesúhlasí, pretože vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Pokiaľ prvostupňový súd a odporkyňa pri posudzovaní nároku navrhovateľa vychádzali z toho, že ustanovenie § 293k zák.č. 461/2003 Z.z. sa vzťahuje len na poberateľov starobného dôchodku, a nie na poberateľov invalidného dôchodku (čo aj považovaného za starobný dôchodok), podľa názoru odvolacieho súdu takáto interpretácia je v rozpore s účelom a zmyslom citovaného zákonného ustanovenia. Zánik nároku na dôchodok, ktorý sa nevypláca (pretože sa vypláca dôchodok vyšší) totiž sám osebe nemôže znamenať zánik nároku na prepočítanie nevyplácaného starobného dôchodku, ktorý bol nižší. Taký výklad ustanovenia § 293k nemožno považovať za ústavne konformný (čl. 152 ods.4 Ústavy) a môže mať za následok vylúčenie navrhovateľa z neskoršej právnej úpravy, ktorá bola prijatá s cieľom v súlade s článkom 39 Ústavy Slovenskej republiky zvýšiť úroveň hmotného zabezpečenia starobných dôchodcov.

Odvolačný súd sa tiež stotožnil s argumentáciou navrhovateľa v tom, že účelom aplikácie § 263 ods. 10 zák.č. 461/2003 Z.z. je potrebné vykonať u navrhovateľa výpočet

starobného dôchodku, na ktorý by mal nárok s tým, že odporkyňa by mu vyplácala ten dôchodok, ktorý je vyšší.

Podľa názoru odvolacieho súdu porovnanie dôchodkových dávok u navrhovateľa prichádza do úvahy.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne bolo vydané na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie (§ 220 a § 250q ods. 2 O.s.p. s poukazom na § 250l ods. 2 O.s.p. a § 250ja ods. 3 O.s.p.).

V ďalšom konaní bude povinnosťou odporkyne o žiadosti navrhovateľa o prepočítanie sumy starobného dôchodku rozhodnúť opätovne, pričom pri novom prejednaní veci je viazaná právnym názorom súdu (§ 250r O.s.p.).

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods.1 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi - ktorý si ich náhradu neuplatnil - v zmysle § 151 ods. 1 veta druhá O.s.p., ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

